

Motion till riksdagen 2025/26:464

av Cecilia Engström (KD)

Hälsosamtal från 40 år för alla

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska vara obligatoriskt för regionerna att erbjuda riktade hälsosamtal till alla från 40 års ålder och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den bästa sjukvården är den som inte behövs. Därför anser Kristdemokraterna att förebyggande hälsovård ska vara en prioritet. Ett viktigt steg i detta arbete är att alla från 40 års ålder ska erbjudas riktade hälsosamtal. Små förändringar i livsstilen kan ha en stor påverkan på hälsan, och om ett enkelt samtal leder till bättre vanor, kan det innebära både en investering i individens livskvalitet och en betydande kostnadsbesparing för samhället.

Förebyggande folkhälsoarbete är en investering som kan löna sig själv genom att minska behovet av behandlingar för sjukdomar som kunde ha undvikits med bättre levnadsvanor. De vanligaste sjukdomarna bland svenskar – hjärtinfarkt, stroke, diabetes och många cancerformer – utvecklas över tid och har ofta sina rötter i ohälsosamma levnadsvanor. Eftersom dessa sjukdomar sällan ger tydliga symptom i början är det lätt att förbise dem tills det är för sent. Därför är det viktigt att ge människor verktyg och stöd för att kunna påverka sina egna livsstilsval och minska risken för framtida hälsoproblem.

Även om vi alla vet att faktorer som regelbunden motion, god sömn och en hälsosam kost är viktiga kan det vara svårt att omsätta dessa råd i praktiken. Många upplever att de långsiktiga fördelarna med en hälsosam livsstil är diffusa och att det är svårt att förändra invanda beteenden. Här spelar samhället en viktig roll i att stödja individer i att skapa och hålla fast vid hälsosamma vanor.

Offentlig sektor har ett ansvar att förvalta våra gemensamma resurser på bästa sätt, och förebyggande insatser är nästan alltid mer kostnadseffektiva än att behandla sjukdomar i ett senare skede. Genom riktade hälsosamtal ges människor i en viss ålders-

grupp chansen att tillsammans med vårdpersonal gå igenom sitt hälsotillstånd. Samtalen inkluderar frågor om livsstil och vanor, såsom alkoholintag, konsumtion av sötsaker och rökning. Detta hjälper individen att reflektera över sina val och, om det behövs, få tillgång till rådgivning och stöd för att göra hälsosamma förändringar.

Målet med dessa hälsosamtal är att förebygga livsstilsrelaterade sjukdomar och att öka människors livskvalitet. Genom att erbjuda dessa samtal stärks vårdcentralernas roll i det förebyggande arbetet, något som Kristdemokraterna anser är avgörande för att utveckla en nära och tillgänglig vård.

Regeringen har tillsatt medel för att minska ofrivillig ensamhet och därför har man infört hälsosamtal för äldre. Det är en bra satsning, men tyvärr räcker det inte. Ofrivillig ensamhet finns tyvärr även bland yngre; enligt Folkhälsomyndighetens senaste nationella folkhälsoenkät "Hälsa på lika villkor" uppgav nästan var fjärde person över 16 år att de besvärades av ensamhet och isolering. Vidare visade en undersökning från Statistiska centralbyrån (SCB) att cirka 8 % av befolkningen över 16 år i Sverige uppgav att de inte hade en nära vän (2024). Detta innebär att det är många som saknar en nära vän att dela sina tankar och känslor med. Det är en siffra som har varit relativt stabil över tid och som kan ha stora sociala och hälsomässiga konsekvenser, eftersom nära vänskapsrelationer är viktiga för välbefinnande och mental hälsa.

Att erbjuda riktade hälsosamtal vart tionde år kan enligt oss bidra till att förebygga många livsstilsrelaterade sjukdomar, vilket minskar både individens lidande och samhällets kostnader. Flera regioner i Sverige har redan infört sådana samtal och har sett positiva resultat i både förbättrad folkhälsa och minskade vårdkostnader. Forskning visar att genom att sprida kunskap och ge stöd till förändring kan vi skapa goda förutsättningar för att minska förekomsten av dessa sjukdomar.

Kristdemokraterna anser att staten bör ta över ansvaret för sjukvården från regionerna, men vi inser att detta är en omfattande reform som kommer att ta tid. Under tiden finns det mycket som kan göras för att förbättra vården för patienterna. Ett förslag är att nationellt samordna och ge regionerna i uppdrag att erbjuda riktade hälsosamtal till alla från 40 års ålder. Detta skulle bidra till en mer jämlik hälso- och sjukvård i hela landet och stärka det förebyggande arbetet i vården.

Cecilia Engström (KD)